

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 5P/25/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3823201890
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Klaudia Šišková
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2024:3823201890.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza sudkyňou JUDr. Klaudiou Šiškovou vo veci starostlivosti o malol. dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, zastúpená Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Prievidzi ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov: matka A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C., D. XXX/X, a otec E. F., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom G., t.č. bytom C., H. I. XX, zastúpeného procesným opatrovníkom JUDr. Vojtechom Chmelanom, vyšším súdnym úradníkom Okresného súdu Prievidza, pracovisko Partizánske, o úpravu práv a povinností k malol. dieťaťu, takto

rozhodol:

I. Súd malol. A. B., nar. XX.XX.XXXX, z v e r u j e do osobnej starostlivosti matky, ktorá bude malol. dieťa v bežných veciach zastupovať a spravovať jeho majetok a otcovi u r č u j e výživné na malol. A. sumou 70,- eur mesačne, vždy do posledného dňa predchádzajúceho mesiaca vopred, do rúk matky, s účinnosťou od 24.5.2023.

II. Zameškané výživné za obdobie od 24.5.2023 do vyhlásenia rozsudku v sume 518,08 eur súd p o v o ľ u j e otcovi splácať v mesačných splátkach po 10,- eur, spolu s bežným výživným, s účinnosťou od mesiaca nasledujúceho po právoplatnosti tohto rozsudku až do zaplatenia, pod následkom straty výhody splátok.

III. Súd u p r a v u j e styk otca s malol. A. tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou každý tretí piatok v mesiaci v čase od 14.00 hod. do 15.00 hod. v prítomnosti matky dieťaťa a starej matky dieťaťa zo strany otca J. F., nar. XX.XX.XXXX.

IV. Matka je povinná malol. dieťa na styk s otcom pripraviť a v určený deň a hodinu v mieste bydliska dieťaťa otcovi styk s dieťaťom umožniť.

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Matka malol. dieťaťa sa podaným návrhom domáhala zverenia malol. A. do jej osobnej starostlivosti a určenia výživného otcovi dieťaťa v sume 80,- eur mesačne, počnúc mesiacom máj 2023. V návrhu uviedla, že s otcom dieťaťa žili spolu asi 2 roky a po tom, ako zostala tehotná, sa odsťahovala ku svojej matke. Otcovstvo k dieťaťu bolo uznané dobrovoľne. Matka uviedla, že otec jej na výživu dieťaťa neplatil, ale občas dcére niečo kúpil. Stretávanie otca s dieťaťom navrhla 2-krát do mesiaca, a to každý druhý týždeň v jej prítomnosti v rozsahu 1 - 2 hodín. Náklady na dieťa matka vyčísliła vo výške 30,- eur mlieko, 35,- eur plienky, drogéria, lieky 15,- eur. Na pojednávaní matka upresnila, že vyživovaciu povinnosť žiada upraviť počnúc dňom začatia konania. Zároveň matka uviedla, že otec dieťaťa sa jej vyhrážal, že ju dopichá nožom, preto nesúhlasí s úpravou styku otca s dieťaťom, nakoľko sa ota bojí. Z výpovede matky bolo zistené, že okrem malol. A. má ešte 2 vyživovacie povinnosti: na malol. D. B. v sume 90,-

eur mesačne a malol. K. D. v sume 30% zo sumy životného minima na nepľnoleté nezaopatrené dieťa mesačne. Poberá invalidný dôchodok a k tomu si brigádnicke privyrába. Spolu s dcérou a svojou matkou žije v byte, ktorý má jej matka v nájme. Otec na výživu dieťaťa od podania návrhu prispel sumou 60,- eur.

2. Procesný opatrovník otca dieťaťa sa na pojednávanie nedostavil, k návrhu na začatie konania sa nevyjadril.

3. Kolízny opatrovník navrhol, aby malol. dieťa súd zveril do osobnej starostlivosti matky, výšku vyživovacej povinnosti otcovi ponechal na rozhodnutí súdu a styk otca s dieťaťom navrhol určiť v minimálnom rozsahu, a to 1-krát mesačne po dobu 1 hodiny v prítomnosti matky a starej matky zo strany otca dieťaťa s tým, že pokiaľ by sa správanie otca v určenom termíne javilo ako neštandardné, prípadne vykazujúce známky vplyvu omamných látok, styk otca s dieťaťom by sa neuskutočnil.

4. Súd pojednával v neprítomnosti procesného opatrovníka otca dieťaťa a vykonal dokazovanie výsluchom matky dieťaťa, kolízneho opatrovníka a svedkyne J. F., oboznámením obsahu rodného listu malol. dieťaťa, hlásenia ÚVTOS a ÚVV Ilava, správ Sociálnej poisťovne pobočka Prievidza, Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Prievidzi („ÚPSVaR v Prievidzi“), ODI OR PZ v Prievidzi, potvrdení o výške príjmu rodičov malol. dieťaťa, dokladov o výške výdavkov matky, správ o šetrení pomerov v rodine malol. dieťaťa, prehľadu voľných pracovných miest vedených Úradom práce pre osoby so zmenenou pracovnou schopnosťou, rozsudku Okresného súdu Prievidza, pracovisko Partizánske zo dňa 14.8.2023 č.k. PE-6P/23/2023-101, opravného uznesenia Okresného súdu Trenčín zo dňa 18.12.2023 č.k. 35P/86/2023-89, oboznámením obsahu pripojeného spisu tunajšieho súdu sp.zn. 18Ps/8/2022, ako aj oboznámením obsahu ostatného spisového materiálu a zistil tento skutkový a právny stav:

5. Malol. A. B. sa narodila z partnerského vzťahu rodičov A. B. a E. F.. Rodičia na začiatku tehotenstva matky dieťaťa ukončili spolžitie a doposiaľ žijú oddelene.

6. Matka žije aj s dieťaťom v prenajatom 1-izbovom byte v Prievidzi spolu so svojou matkou. Byt má v nájme stará matka dieťaťa zo strany matky. Nájomné je aktuálne vo výške 190,- eur mesačne, poplatok za elektriku je podľa vyjadrenia matky vo výške 36,- eur mesačne. V máji 2023 bol poplatok za elektriku 29,- eur a nájomné v mesiaci marec 2023 vo výške 170,- eur. V konaní z výpovede matky bolo zistené, že na úhrade nájomného sa podieľajú s jej matkou spoločne. Matka je invalidná dôchodkyňa, poberá dôchodok vo výške 253,70 eur mesačne (do 31.12.2023 v sume 221,30 eur mesačne). Okrem toho vykonáva prácu na základe dohody o pracovnej činnosti, v súvislosti s čím dosiahla priemerný čistý mesačný príjem 176,29 eur. Poberá prídavky na dieťa v sume 60,- eur mesačne. Výdavky má na zabezpečenie bežných potrieb, prispieva na nájomné podľa svojich možností, spláca exekúciu po 37,- eur mesačne. Okrem malol. A. má vyživovaciu povinnosť k malol. D. B., nar. XX.XX.XXXX, v sume 90,- eur mesačne (predtým 70,- eur mesačne); dieťa je zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Matka má tiež vyživovaciu povinnosť k malol. K. D., nar. XX.X.XXXX, v sume 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa mesačne (t.j. v sume 36,83 eur mesačne). Nevlastní žiadny nehnuteľný majetok ani motorové vozidlo.

7. Otec dieťaťa je invalidný dôchodca, od januára poberá dôchodok vo výške 472,70 eur mesačne (predtým v sume 412,40 eur mesačne). Dňa 12.5.2023 bol otec vzatý do výkonu väzby do ÚVV Ilava, dňa 3.7.2023 bol umiestnený v Psychiatrickej nemocnici Profesora Matulaya v Kremnici, odkiaľ bol podľa vyjadrenia svedkyne F. prepustený 19. alebo 20.12.2023.

8. Rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 6.10.2023 č.k. 18Ps/8/2022-101 bola otcovi dieťaťa obmedzená spôsobilosť na právne úkony tak, že otec nie je spôsobilý samostatne nakladať s finančnými prostriedkami, spísať závet, preberať dôchodok, samostatne vystupovať pred súdmi, orgánmi činnými v trestnom konaní, orgánmi štátnej správy a samosprávy, nakladať s nehnuteľnými vecami a akýmkoľvek spôsobom ich zaťažovať, prevádzať vlastnícke právo k hnutelným a nehnuteľným veciam, uzatvárať úverové zmluvy, zmluvy o pôžičke a iné zmluvy, zaväzujúce jeho osobu k majetkovým plneniam, byť ručiteľom iným osobám, dať súhlas, resp. odmietnuť poskytnutie zdravotnej starostlivosti a sociálnej starostlivosti svojej osobe. Súčasne bol otcovi dieťaťa ustanovený opatrovník - Obec G., ktorej súd vymedzil ako opatrovníkovi jeho práva a povinnosti. V časti týkajúcej sa ustanovenia opatrovníka pre otca dieťaťa podala Obec G. voči uvedenému rozsudku odvolanie, o ktorom zatiaľ nebolo právoplatne rozhodnuté. Z odôvodnenia predmetného rozsudku bolo zistené, že otec dieťaťa trpí duševnou poruchou

- Hebefrénnou schizofréniou s prejavmi postpsychotických zmien, prebiehajúcu v relapsoch a bol u neho zistený polymorfný abúzus návykových látok s preferenciou pervitínu a marihuany.

9. Otec dieťaťa aktuálne žije sám v prenajatej garsónke v Prievidzi, v mesiaci január 2024 uhradil nájomné vo výške 200,- eur a zábezpeku 100,- eur, od februára 2024 bude hradíť nájomné vo výške 250,- eur. Nevlastní žiadny nehnuteľný majetok ani motorové vozidlo. Vyživovaciu povinnosť má iba k malol. A..

10. Z výpovede svedkyne J. F., matky otca dieťaťa, bolo zistené, že otec dieťaťa sa aktuálne nepodrobuje psychiatrickej liečbe, odmieta ísť k lekárovi, napriek jej naliehaniu. Svedkyňa uviedla, že otcovi dieťaťa chodí poupratovať, nakoľko on to nedokáže, zabezpečuje mu aj stravu. Podľa jej názoru otec dieťaťa nie je schopný samostatne fungovať, potrebuje dohľad a disciplínu. V mesiaci december 2023 jej odovzdal celý invalidný dôchodok, ona mu potom peniaze postupne dávala a takto dokázal hospodáriť. V mesiaci január 2024 jej však už dôchodok nedal, tento minul za 2 dni na automatoch. Svedkyňa vo výpovedi uviedla, že pokiaľ bol otec dieťaťa v nemocnici v Kremnici, podroboval sa liečbe, neboli s ním žiadne problémy. Pokiaľ liečbu nedodržiava, máva stavy, že počuje rôzne hlasy, ktoré ho nabádajú, aby sa zabil a pod. Svedkyňa uviedla, že otec dieťaťa jej napísal SMS správu, že keď matka dieťaťa pôjde do práce, dopíchá ju nožom. Ju to vyľakalo, kontaktovala aj matku dieťaťa a políciu. Zatiaľ nevie, akú to bude mať dohru. Svedkyňa v konaní uviedla, že otec dieťaťa podľa jej názoru nie je schopný stretávať sa s dieťaťom bez prítomnosti inej osoby. Zároveň uviedla, že je ochotná zúčastňovať sa styku otca s dieťaťom spolu s matkou dieťaťa. Podľa jej vyjadrenia ju otec ako svoju matku má rád, aj keď jej niekedy vulgárne nadáva, pokiaľ mu odmietne dať peniaze.

11. Malol. A. je vo veku 2 roky a 3 mesiace, zatiaľ nenavštevuje žiadne predškolské zariadenie, je doma s matkou. Maloletá je zdravá. V čase, keď je matka v práci, starostlivosť o dieťa zabezpečuje stará matka zo strany matky dieťaťa. Matka v konaní uviedla, že dieťa má bežné výdavky na stravovanie, oblečenie, hygienu a pod. Niekedy jej s pokrytím výdavkov na dieťa musí pomôcť sestra jej matky. Otec na výživu maloletej od podania návrhu na súd prispel sumou 60,- eur. Maloletá s otcom v poslednom období bola v kontakte iba prostredníctvom aplikácie Whatsapp. Z výpovede matky dieťaťa bolo zistené, že po návrate z liečenia otec dieťaťa prejavil záujem o stretnutie s maloletou, čo mu však osobne neumožnila, nakoľko sa otec sám vyjadril, že si „dal“, t.j. že fetoval.

12. Z oznámenia ÚPSVaR v Prievidzi vyplýva, že k 4.7.2023 evidovali voľné pracovné miesta pre osoby so zmenenou pracovnou schopnosťou, a to dispečer v MKD, pizzér, učiteľ odborných ošetrovateľských predmetov, šička/krajčírka, strihačka a školník – údržbár.

13. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

14. Podľa § 62 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v znení neskorších predpisov plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

15. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

16. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

17. Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvoze; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

18. Po zhodnotení výsledkov vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že je potrebné upraviť práva a povinnosti rodičov k malol. A.. V konaní bolo zistené, že rodičia dieťaťa spolu nežijú, od ukončenia spolužitia otec na výživu maloletej riadne neprispieval, od 12.5.2023 bol vo väzbe a od 3.7.2023 do asi 20.12.2023 v psychiatrickej nemocnici v Kremnici. Rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 6.10.2023 č.k. 18Ps/8/2022-101 bol otec obmedzený v spôsobilosti na právne úkony (viď bod 8 odôvodnenia). Aktuálne býva sám v prenajatom byte (garsónke). Malol. A. býva s matkou, táto jej zabezpečuje všetku starostlivosť. Zo správy o šetrení pomerov v rodine maloletej bolo zistené, že u matky má dieťa vytvorené vhodné podmienky pre uspokojovanie svojich potrieb. Matka sa o dieťa riadne stará a aj naďalej má záujem poskytovať mu osobnú starostlivosť. Súd preto rozhodol tak, že malol. dieťa zveril do osobnej starostlivosti matky.

19. O výške výživného súd rozhodol v súlade s ust. § 62 Zákona o rodine. Pri rozhodovaní prihliadol na vek a odôvodnené potreby maloletej, ako aj pomery rodičov dieťaťa. Matka malol. dieťaťa má príjem vo výške 429,99 eur mesačne (t.j. invalidný dôchodok + príjem z dohody o pracovnej činnosti), otec dieťaťa poberá invalidný dôchodok v sume 472,70 eur mesačne. Matka má okrem malol. A. vyživovaciu povinnosť ešte k 2 deťom v celkovej výške 126,83 eur mesačne, otec inú vyživovaciu povinnosť nemá. Vzhľadom na vek a odôvodnené potreby malol. dieťaťa, ako aj možnosti a schopnosti oboch rodičov súd považoval za primeranú sumu výživného 70,- eur mesačne. Súd zohľadnil skutočnosť, že matka dieťaťa sa o maloletú osobne stará, zabezpečuje jej všetky potreby. Vzhľadom k výške svojho dôchodku sa navyše snaží zabezpečiť si lepšiu finančnú situáciu aj prácou na základe dohody o pracovnej činnosti. Otec starostlivosť o dieťa osobne nezabezpečuje (vzhľadom na jeho zdravotný stav toho ani nie je schopný), jediný spôsob, ako sa môže podieľať na starostlivosti o dieťa, je plnenie si vyživovacej povinnosti. Na základe všetkých uvedených skutočností preto súd rozhodol tak, že otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu malol. dieťaťa sumou 70,- eur mesačne, a to vždy do posledného dňa predchádzajúceho mesiaca vopred, počnúc dňom začatia konania, t.j. počnúc 24.5.2023.

20. Súčasne súd rozhodol o zameškanom výživnom za obdobie od 24.5.2023 do vyhlásenia rozhodnutia. Dlžné výživné za toto obdobie predstavuje sumu 518,08 eur (po 70,- eur za mesiac jún 2023 až január 2024, t.j. celkom 560,- eur; alikvótna časť výživného za obdobie od 24.5.2023 do 31.5.2023 vo výške 18,08 eur /70,- eur : 31 dní v mesiaci máj = 2,26 eur na deň; 2,26 eur x 8 dní = 18,08 eur/; 560,- eur + 18,08 eur = 578,08 eur; z toho otec uhradil 60,- eur, t.j. dlžné výživné je v sume 518,08 eur). Uvedenú sumu súd otcovi povolil splácať v mesačných splátkach po 10,- eur, spolu s bežným výživným, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku až do zaplatenia s tým, že neuhradením čí len jednej splátky riadne a včas sa stane splatnou celá neuhradená časť zameškaného výživného naraz.

21. Súd rozhodol aj o stretávaní otca s malol. dieťaťom. V konaní bolo zistené, že otec trpí duševnou poruchou Hebefrénnou schizofréniou s prejavmi postpsychotických zmien a bol u neho zistený aj abúzus návykových látok. Z vyjadrenia svedkyne F. bolo zistené, že otec má záujem o stretávanie sa s dieťaťom, nie je však schopný zabezpečiť riadnu starostlivosť o dieťa počas takéhoto styku. Vzhľadom k tomu, že otec sa matke dieťaťa SMS správou vyhrážal napadnutím, matka dieťaťa má z otca obavy a nie je ochotná zabezpečovať stretnutia otca s dieťaťom sama. Na pojednávaní došlo k dohode medzi matkou dieťaťa a svedkyňou F., ktorá je starou matkou maloletej, že spoločne, t.j. v ich prítomnosti, sú ochotné umožniť stretávanie otca s dieťaťom. Vzhľadom k tomu, že otec sa aktuálne nepodrobuje psychiatrickej liečbe, súd považoval za primeraný rozsah úpravy styku otca s dieťaťom styk raz mesačne každý tretí piatok v mesiaci v čase od 14.00 hod. do 15.00 hod. V prípade, že by počas styku otca s dieťaťom dochádzalo k problémovým situáciám, má matka možnosť požiadať o prehodnotenie takto určenej úpravy styku.

22. O náhrade trov konania súd rozhodol v súlade s ust. § 52 Civilného mimosporového poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd Žilina. Odvolanie sa podáva na Okresný súd Prievidza v troch vyhotoveniach (§ 355 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP a § 362 ods. 1 CSP). Odvolanie musí obsahovať, okrem všeobecných náležitostí (označenie súdu, ktorému je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisovú značku konania, podpis), označenie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa toto rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie môže byť odôvodnené len skutočnosťami uvedenými v § 365 ods. 1, 2 CSP a v § 62 ods. 1 CMP.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Exekučný poriadok). Ak ide o rozhodnutie vo veciach maloletých detí (rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloleté dieťa, styk s maloletým dieťaťom alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému dieťaťu), môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa § 370 a nasl. CMP.